

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი
BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY
NIKO BERDZENISHVILI INSTITUTE

ქალაქ ბათუმის მერია
BATUMI CITY HALL

საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია
International Scientific Conference

ბათუმი

წარსული და თანამედროვეობა

VIII

BATUMI

PAST AND PRESENT

პროგრამა და მოსაწვევი

Program and Invitation

სექტემბერი 1-2 September

ბათუმი 2017 Batumi

„გით სბილო არ მწამს სბილოდა,
თუ აღარა აქვს ხორთუმი,
ისე კაგკასი კაგკასად,
თუ არ ექნება ბათუმი!“

აკაკი წერეთელი

ქ-ნო

ბ-ნო

გვაქვს პატივი მოგიწვიოთ **VIII** საერთაშორისო

სამეცნიერო კონფერენციაში

„ბათუმი – წარსული და თანამედროვეობა“

მონაწილეობის მისაღებად, რომელიც ჩატარდება სახალხო
ზეიმის „ბათუმობა“ ფარგლებში 2017 წლის 1-2 სექტემბერს,
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში

დასაწყისი 13⁰⁰ საათზე

მისამართი: ნინოშვილის ქ. №35,

უნივერსიტეტის II კორპუსი,

II სართული, დარბაზი №234

საორგანიზაციო კომიტეტი

Mrs

Mr

We have the pleasure to invite you to participate

in the **VIII** International Scientific Conference

“Batumi – Past and Present”

which will take place in the frame of public holiday “Batumboba”

on the 1st -2nd of September 2017

At Batumi Shota Rustaveli State University

Conference begins at 13⁰⁰

Address: 35, Ninoshvili Str. the 2nd Building of University,

2nd Floor, the Shota Rustaveli Hall 234

Organizing Committee

საორგანიზაციო კომიტეტი:

როინ მალაყმაძე (თავმჯდომარე), ბიჭიკო დიასამიძე (თავმჯდომარის მოადგილე), შუშანა ფუტყარაძე, ნოდარ კახიძე, ნინო ინაიშვილი, გიორგი თავამაიშვილი, ხათუნა დიასამიძე, ოთარ თურმანიძე, უჩა ოქროპირიძე, მაია ჭიჭილეიშვილი, ირინა ვარშალომიძე, სულხან მამულაძე, **ოლეგ ჯიბაშვილი (პასუხისმგებელი მდივანი)**

Organizing Committee:

Roin Malakmadze (Chairman), Bichiko Diasamidze (Assistant to Chairman), Shushana Putkaradze, Nodar Kakhidze, Nino Inaishvili, Giorgi Tavamaishvili, Khatuna Diasamidze, Otar Turmanidze, Ucha Okropiridze, Maia Chichileishvili, Irina Varshalomidze, Sul Khan Mamuladze, **Oleg Jibashvili (Senior Secretary),**

რეგლამენტი: მომხსენებელი – 10-15 წუთი
კამათში მონაწილე – 5 წუთი

Time-limit: Speaker – 10-15 minutes
Discussant – 5 minutes

2017 წლის 1 სექტემბერი 13⁰⁰ September 1st 2017

პლენარული სხდომა * Plenary Session

კონფერენციის გახსნა – პროფ. მერაბ ხალვაში

უნივერსიტეტის რექტორი

Opening of the Conference – Prof. Merab Khalvashi

University Rector

მისალმებები Welcome Speeches

I სექცია 13³⁰ Section I

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. ამირან კახიძე, პროფ. ლელა სარალიძე

Prof. Amiran Kakhidze, Prof. Lela Saralidze

1. **გია გელაშვილი** (თბილისი, საქართველო)
ერთი ინგლისური დოკუმენტი ბათუმის შესახებ (1886 წ.)
Gia Gelashvili (Tbilisi, Georgia)
One English Document about Batumi (1886)
2. **ტარიელ ფუტკარაძე** (თბილისი, საქართველო)
თანამედროვე ბათუმი: ინტერესთა კონფლიქტი და პერსპექტივა
Tariel Putkaradze (Tbilisi, Georgia)
Present-day Batumi: The Conflicts of Interests and the Perspectives
3. **გურამ ლორთქიფანიძე, ინგა ზაბახიძე** (თბილისი, საქართველო)
ებრაელობა ბათუმის საქალაქო თვითმმართველობაში (1887-1917 წწ.)
Guram Lortkifanidze, Inga Zabakhidze (Tbilisi, Georgia)
Jewish Community in Batumi Town hall (1887-1917)
4. **რამაზ სურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ზნეობრივი ომი ხიმშიაშვილთა ოჯახის წინააღმდეგ
Ramaz Surmanidze (Batumi, Georgia)
The Moral War against Khimshiashvili's Family

5. **შუშანა ფუტკარაძე** (ბათუმი, საქართველო), **სუდან ალთონი** (ყარსი, თურქეთი)
მუჰაჯირი ქართველის აბდულაჰ თათაროღლუს წიგნი „ბათუმიდან ბურსამდე“
Shushana Putkaradze (Batumi, Georgia), **Sudan Alton** (Kars, Turkey)
The Book “from Batumi to Bursa” of Georgian Muhajir Abdullah Tatharaglu
6. **ნანი გუგუნავა** (ბათუმი, საქართველო)
გვარი - ღირსების ფენომენი (გუგუნავები ბათუმში)
Nani Gugunava (Batumi, Georgia)
Surname - the Phenomenon of Honor (Gugunavas in Batumi)
7. **ნინო ძნელაძე, მერაბ ხალვაში** (ბათუმი, საქართველო)
საველე არქეოლოგიური კვლევა–ძიებანი ფიჭვნარის ძვ.წ. V ს.
ბერძნულ ნეკროპოლისზე
Nino Dzneladze, Merab Khalvashi (Batumi, Georgia)
Field Survey in Pichvnari V th c. B.C. of Greek Necropolis
8. **ავთანდილ ნიკოლეიშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
გიორგი ერისთავი XIX საუკუნის 60-იანი წლების ბათუმის შესახებ
Avtandil Nikoleishvili (Kutaisi, Georgia)
Batumi in 60s of the XIXth Century According to Giorgi Eristavi
9. **ნოდარ კახიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ქალაქ ბათუმის გარეუბნები – კახაბერი
Nodar Kakhidze (Batumi, Georgia)
Batumi Suburbs - Kakhaberi
10. **ვლადიმერ ჭელაძე** (თბილისი, საქართველო)
საქართველოს ევროპული რადიუსი და ბათუმის ურბანული პრიორიტეტები
Vladimer Chelidze (Tbilisi, Georgia)
European Radius of Georgia and Urban Priorities of Batumi
11. **ხათუნა ქოქრაშვილი** (თბილისი, საქართველო)
გაზეთი „კავკაზი“ ბათუმის პოლიტიკური და ეკონომიკური მნიშვნელობის შესახებ (XIX საუკუნის 80-იანი წლები)

Khatuna Kokrashvili (Tbilisi, Georgia)

Newspaper "Kavkaz" about the Political and Economic Significance of Batumi (80s of the XIXth century)

12. **ნარგიზ ახვლედიანი** (ბათუმი, საქართველო)
კვლავ ერთი ტოპონიმის ექსტრალინგვისტური კვლევისათვის
Nargiz Akhvlediani (Batumi, Georgia)
Again on the Extralinguistic Study of One Toponym

13. **ნანა ქაჯაია** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის თემა რუს ლიტერატორთა შემოქმედებაში
Nana Kajaia (Batumi, Georgia)
Batumi Topic in Creative Works of Russian Writers

სხდომის შეჯამება
Summary of session

II სექცია 13³⁰ Section II

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. ჯემალ კარალიძე, პროფ. ეთერ კავთარაძე
Prof. Jemal Karalidze, Prof. Eter Kavtaradze

1. **ქეთევან პავლიაშვილი** (თბილისი, საქართველო)
ბათუმის ოლქი საქართველოს საეგზარქოსოს მისიონერულ პოლიტიკაში (XIX ს. - XX ს-ის I ნახ.)
Ketevan Pavliashvili (Tbilisi, Georgia)
Batumi Region in the Missionary Policy of Georgian Ekzarkhat (in XIXth c.- I-st part of XXth c.)
2. **თამარ გოგოლაძე** (გორი, საქართველო)
უცხოელი მხატვრები (კ.აივაზოვსკი, ზ.ვალიშვესკი) და ბათუმი
Tamar Gogoladze (Gori, Georgia)
Foreign Artists (K. Ayvovzovsky, Z. Valvesvsky) and Batumi
3. **იზოლდა ბელთაძე** (ბათუმი, საქართველო)
მერაბ ხინიკაძის მოგონებები ბათუმსა და ბათუმელებზე

Izolda Beltadze (Batumi, Georgia)

Memories of Merab Khinikadze about Batumi and the Batumians

4. **ჯემალ კარალიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბრძოლები ბათუმის მიმართულებით 1877-1878 წლების რუსეთ-ოსმალეთის ომის პერიოდში
Jemal Karalidze (Batumi, Georgia)
Struggles Towards Batumi in the Period of the 1877-1878 Russian-Turkish War
5. **ოთარ თურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის ბოტანიკური ბაღის ისტორიიდან (1912-1940)
Otar Turmanidze (Batumi, Georgia)
From the History of Batumi Botanical Garden (1912-1940)
6. **მაია აზმაიფარაშვილი** (გორი, საქართველო)
ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიმართულებები ბათუმში
Maia Azmaiparashvili (Gori, Georgia)
Strategic Directions of tourism Development in Batumi
7. **მირანდა თურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
უახლესი აღმოჩენები ფიჭვნარის ძვ. წ. IV ს. კოლხურ სამაროვანზე
Miranda Turmanidze (Batumi, Georgia)
The Newest Discoveries in Pichvnari IV th c. B.C. Kolkhis Necropolis
8. **უჩა ოქროპირიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმისათვის ბრძოლა და მისი ასახვა ქობულეთურ თქმულება-გადმოცემებში
Ucha Okropiridze (Batumi, Georgia)
Struggle for Batumi and its Reflection in Legends of Kobuleti
9. **ოლეგ ჯიბაშვილი** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმელი „კათოლიკე სომხების“ ეროვნული წარმომავლობის საკითხისათვის
Oleg Jibashvili (Batumi, Georgia)
For the Issue of National Origin of the "Catholic Armenians" in Batumi

10. **მერაბ ფუტკარაძე** (ბათუმი, საქართველო)
 ბათუმის გეოგრაფიული მდებარეობის სამეურნეო შეფასება
Merab Putkaradze (Batumi, Georgia)
 Economical Appraisal of Batumi's Geographical Location
11. **თემურ ზოიძე** (ბათუმი, საქართველო)
 საქალაქო ტურიზმის უსაფრთხოება და გეოინფორმაციული (GIS) სისტემები
Temur Zoidze (Batumi, Georgia)
 City Tourism Safety and Geoinformation (GIS) Systems
12. **ოთარ გოგოლიშვილი** (ბათუმი, საქართველო)
 საკრედიტო დაწესებულებები ბათუმში XIX-XX ს.ს. მიჯნაზე
Otar Gogolishvili (Batumi, Georgia)
 Credit Institutions in Batumi XIX-XXc.c. on the eve
13. **ნუგზარ მგელაძე, თემურ ტუნაძე** (ბათუმი, საქართველო)
 წყალმზომი აპარატების პრობლემა ბათუმის წყალმომარაგებაში (XX საუკუნის დასაწყისი)
Nugzar Mgeladze, Temur Tunadze (Batumi, Georgia)
 The Problem of Water Meters in Batumi Water Supply (the Early of the 20th Century)

სხდომის შეჯამება
Summary of session

2017 წლის 2 სექტემბერი * September 2th 2017

I სექცია 11⁰⁰ Section I

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. შორენა მახაჩაძე, პროფ. ტარიელ ფუტკარაძე

Prof. Shorena Makhachadze, Prof. Tariel Putkaradze

1. **გელა საითიძე** (თბილისი, საქართველო)
 ივანე გომართელი და აჯარის საკითხი

Gela Saitidze (Tbilisi, Georgia)

Ivane Gomarteli and the Problem of Ajara

2. **ამირან კახიძე, ნარგიზ სურმანიძე** (ბათუმი, საქართველო)
 უახლესი აღმოჩენები ხეთურ კულტურასთან ურთიერთობის კვლევისათვის (მახვილაური, სოფ. კობულეთი)
Amiran Kakhidze, Nargiz Surmanidze (Batumi, Georgia)
 Newest Discovery of the Hillit's Culture Connected with Researches (Makhvilauri, vil. Kobuleti).
3. **Andrzej Furier** (Szczecin, Polska)
 Polacy w Historii Batumi – w poszukiwaniu
ანჯეი ფურიერი (შჩეცინი, პოლონეთი)
 პოლონელები ბათუმში - ძიებანი
Andrzej Furier (Szczecin, Poland)
 Poles in Batumi – Study
4. **ეთერ ქავთარაძე** (თბილისი, საქართველო)
 ბათუმი დიმიტრი ბაქრაძის სამეცნიერო ანგარიშებში
Eter Kavtaradze (Tbilisi, Georgia)
 Batumi in the Scitentific Reports of Dimitri Bakradze
5. **გოდერძი ვაჭრიძე, სულხან კუპრაშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
 რუსეთის იმპერიის სამეურნეო - აგრარული პოლიტიკა დასავლეთ და სამხრეთ - დასავლეთ საქართველოში
Goderdzi Vatchridze, Sulkhan kuprashvili (Kutaisi, Georgia)
 Agricultural Policy of the Russian Empire in western and Southwestern Georgia
6. **შორენა მახაჩაძე** (ბათუმი, საქართველო)
 ქართული პოსტმოდერნიზმი და „ქალური პროზა“
Shorena Makhachadze (Batumi, Georgia)
 Georgian Postmodernism and the “Feminine Prose”
7. **ირაკლი ბარამიძე, ხათუნა დიასამიძე** (ბათუმი, საქართველო)
 ბათუმის მესამე და საბოლოო დაბრუნება

Irakli Baramidze, Khatuna Diasamidze (Batumi, Georgia)
The Third and the Last Returning of Batumi

8. **გიული გიგუაშვილი** (გორი, საქართველო)
სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამის (ENPARD) ძირითადი მიმართულებები აჭარაში
Giuli Giguashvili (Gori, Georgia)
The Main Directions of the European Neighbourhood Program for Agriculture and Rural Development (ENPARD) in Ajara
9. **მარიამ კობერიძე** (გორი, საქართველო)
ბათუმის საქველმოქმედო საზოგადოებები (XIX საუკუნის II ნახევარი-XX საუკუნის დასაწყისი)
Mariam Koberidze (Gori, Georgia)
Batumi Charity Societies (II Part of the XIXth Century – Beginning of the XXth Century)
10. **მადონა გოგიტიძე** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის უნივერსიტეტში აღმოსავლეთმცოდნეობის განვითარების ისტორიიდან
Madona Gogitidze (Batumi, Georgia)
From the History of Oriental Studies in Batumi State University
11. **თინათინ ჯაბადარი** (თბილისი, საქართველო)
XX საუკუნის 20-იანი წლების ბათუმი და ბათუმის მოსახლეობა მოქალაქეთა მდგომარეობის აქტების მიხედვით;
Tinatin Jabadari (Tbilisi, Georgia)
The Batumi and Batumi Residents of the 20s of the XX th century
According to the Conditions of Citizens
12. **მაია ჩიჩილეიშვილი** (ბათუმი, საქართველო)
ბათუმის ბულვარი - ტრადიცია და თანამედროვეობა
Maia Chichileishvili (Batumi, Georgia)
Batumi Boulevard - Tradition and Modernity
13. **სულხან მამულაძე** (ბათუმი, საქართველო)
წყალმომარაგების სისტემები გონიო-აფსაროსიდან

Sulkhan Mamuladze (Batumi, Georgia)
Water Supply Systems of Gonio-Apsarus Ancient Site

სხდომის შეჯამება
Summary of session

II სექცია 11⁰⁰ Section II

სხდომის ხელმძღვანელები * Session heads

პროფ. უჩა ოკროპირიძე, პროფ. სულხან კუპრაშვილი
Prof. Ucha Okropiridze, Prof. Sulkhan kuprashvili

1. **ლელა სარალიძე** (თბილისი, საქართველო)
საფრანგეთის პრესა ბათუმის საკითხის შესახებ (1919-1920 წ.წ.)
Lela Saralidze (Tbilisi, Georgia)
French Press about Batumi Issue (1919-1920).
2. **დოდო გელაშვილი-ბერიძე** (ახალციხე, საქართველო)
ბათუმის საკითხი საქართველოს ეროვნულ საბჭოში
Dodo Gelashvili-Beridze (Akhaltsikhe, Georgia)
Batumi Issue in the National Council of Georgia
3. **ოთარ ნიკოლეიშვილი** (ქუთაისი, საქართველო)
რამდენიმე ამერიკული დოკუმენტი ბათუმის ისტორიის შესახებ
Otar Nikoleishvili (Kutaisi, Georgia)
Some American Documents about the History of Batumi
4. **ბიჭიკო დასამიძე** (ბათუმი, საქართველო)
მღელვარე ვარდობისთვე (მაისი) ბათუმში
Bichiko Diasamidze (Batumi, Georgia)
The Thrill of May in Batumi
5. **Алла Сердюк** (Бердянск, Украина)
Концепт «город» на рубеже XIX-XX веков (на материале путевого очерка Н.Н.Спешнева «Батум»)
ალა სერდიუკი (ბერდიანსკი, უკრაინა)

კონცეპტი „ქალაქი“ XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე (ნ.ნ. სპეშნევის ნარკვევის „ბათუმი“ მასალების მიხედვით)

Alla Serdyuk (Berdiansk, Ukraine)

Concept "City" at the Turn of XIX-XX th Centuries (according to N.N. Speshneva's "Batumi" Materials)

6. **ფრიდონ ქარდავა** (ბათუმი, საქართველო)

პირველი ველოტრეკი ბათუმში XIX საუკუნის 90-იან წლებში (საარქივო სამმართველოს მასალების მიხედვით)

Phridon Kardava (Batumi, Georgia)

First Velodrome in Batumi in the 90 s of XIX Century (according to the Archival Materials)

7. **მერაბ ახვლედიანი, შუშანა ფუტკარაძე** (ბათუმი, საქართველო)

ნ.ა. ვარილევსკის დღიურები „ახალციხიდან გოდერძის უღელტეხილით ბათუმამდე“

Merab Akhvlediani, Shushana Putkaradze (Batumi, Georgia)

N.A. Varilevski's Blogs "From Akhaltsikhe to Batumi with Crossing Goderdzi Pass

8. **ირინა არაბიძე** (თბილისი, საქართველო)

ბათუმის ქართული ეროვნული საბჭოსა და საეკლესიო კომისიის მოღვაწეობის საკითხისათვის (1918 წელი)

Irina Arabidze (Tbilisi, Georgia)

The Issue of the Batumi Georgian Counsel and the Church Commission (1918)

9. **მერაბ მეგრელიშვილი, ნიკოლოზ მეგრელიშვილი** (ბათუმი, საქართველო)

გერმანელები ბათუმში (სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური და სამართლებრივი მდგომარეობა)

Merab Megrelishvili, Nikoloz Megrelishvili (Batumi, Georgia)

Germans in Batumi (Social-economic, Political and Legal Condition)

10. **მალხაზ ნაგერვაძე** (ბათუმი, საქართველო)

მეგალითური კულტურის ახალი კერა ქობულეთის

მუნიციპალიტეტში (კვირიკე, გობრონეთის ხეობა)

Malkhaz Nagervadze (Batumi, Georgia)

New Roots of the Megalithic Culture in Kobuleti Municipality (Kvirike, Kobronii valley)

11. **თამარ შალიკაძე** (ბათუმი, საქართველო)

ძვ. წ. I ათასწლეულის ნამოსახლარი ჭარნალის მურვანეთში

Tamar Shalikadze (Batumi, Georgia)

Charnali Settlement of the I st C. B.C. in Murvani

12. **კახაბერ სურგულაძე** (ბათუმი, საქართველო)

რეზონანსული მკვლელი ბათუმში

Kakhaber Surguladze (Batumi, Georgia)

Resonant Murder in Batumi

13. **ნაილე მიქელაძე** (ბათუმი, საქართველო)

მუჭაჯირობასთან დაკავშირებული პრობლემები XIX საუკუნის პრესაში

Naile Mikeladze (Batumi, Georgia)

Problem of Re-Settlers in the XIX th Century Press

სხდომის შეჯამება

Summary of session

კონფერენციის შეჯამება

Conference Conclusion